

§ 24

Information till stadsdelsnämnden om 2014 års kartläggning av antalet hemlösa i Stockholms stad

Beslut

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna.

Ärendet

På uppdrag av socialnämnden genomförs sedan år 2004 strukturerade kartläggningar som beskriver hemlöshetssituationen i Stockholms stad under ett dygn. Kartläggningen år 2014 genomfördes i samverkan mellan socialförvaltningen och Enkätfabriken AB, och redovisas i rapporten "Hemlösa i Stockholms stad 25 september 2014". Av rapporten framgår att det totala antalet hemlösa i staden var 2 651 personer den 25 september 2014. Det är en minskning med 215 personer jämfört med vid 2012 års kartläggning. För några stadsdelsförvaltningar rapporterades dock en ökning av antalet hemlösa, och störst var ökningen i Rinkeby-Kista stadsdelsområde. Enligt rapporten tenderar andelen hemlösa kvinnor att öka i staden, och hemlösa kvinnor anges vara en särskilt utsatt grupp. Flest antal hemlösa kvinnor har rapporterats för Rinkeby-Kista, som också står för den största procentuella andelen av det totala antalet hemlösa kvinnor i staden. I tjänsteutlåtandet kommenterar stadsdelsförvaltningen några av uppgifterna och belyser ytterligare aspekter.

Dnr: 1.2.5.-241-2015

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande.

Det är alltid viktigt att följa utvecklingen inom de områden som den kommunala verksamheten ansvarar för; ordentliga faktaunderlag, uppföljningar och utvärderingar är avgörande för bra beslut om exempelvis fortsatta insatser eller eventuella förändringar.

Vi uppskattar inte minst därför att få ta del av den kartläggning av antalet hemlösa i Stockholms stad som kommunen, i samarbete med bland annat frivilligorganisationer, gjort; det är mycket angelägen läsning.

Ur kartläggningen vill vi lyfta fram några saker:

För det första att antalet personer som befinner sig i hemlöshet, oavsett orsak, är alldeles för stort: ingen borde behöva drabbas av det.

För det andra att frågan om hemlöshet är komplex: orsakerna till hemlöshet varierar bland och för de som tyvärr, under kortare eller längre tid, befinner sig i en sådan situation. Vikten av att, bland annat genom konstruktiv samverkan mellan olika aktörer, sträva efter att förebygga dessa orsaker kan inte understrykas nog mycket.

Som framkommer i kartläggningen handlar några av dessa orsaker om exempelvis psykisk ohälsa och/eller drogproblematik (som båda, i sig, kan ha många olika orsaker). Andra orsaker till hemlöshet kan vara för små ekonomiska resurser hos individerna och ytterligare andra om att det ”bara” saknas bostäder att bo i, så kallad *strukturell hemlöshet* (sid 22 och 27). En del av dessa saker går att påverka genom politiska beslut, andra är mer upp till individen själv och det stöd och uppmuntran hon förhoppningsvis får från personer i sin omgivning. Om det exempelvis, på politisk nivå, beslutas om åtgärder eller reformer som underlättar för människor att klara skolan på ett framgångsrikt sätt eller att få en första eller ny anställning eller att byggprocesser blir smidigare och snabbare så påverkar det troligtvis på ett positivt sätt hur många som, på kortare eller längre sikt, blir hemlösa eller på andra sätt mer eller mindre hamnar i utkanten av – eller i princip helt utanför – samhället. Med denna typ av beslut blir det alltså troligen färre människor som hamnar i svårigheter eller kanske, om det vill sig illa, också i hemlöshet och/eller annat utanförskap.

Det motsatta gäller med all sannolikhet också: om beslut tas som gör att det blir *svårare* för människor att klara skolan och/eller att få en första eller ny anställning eller gör byggprocesser krångligare och/eller långsammare så kan det tänkas att detta påverkar hemlösheten i negativ riktning; fler människor riskerar då att hamna i olika typer av svårigheter och kanske bli hemlösa.

Det tredje vi vill uppmärksamma från kartläggningen är situationen lokalt hos oss här i Rinkeby-Kista, med dels fler hemlösa totalt jämfört med både 2012 års kartläggning och övriga stadsdelar och dels att en jämförelsevis mycket stor andel av de hemlösa här, av någon anledning, är kvinnor – som dessutom kanske också lever i hemlöshet med yngre eller äldre barn.

Kopplat till detta tar vi fasta på en sak som Socialförvaltningen lyfter fram i sitt tjänsteutlåtande (sid 2); det finns en risk att stödet som erbjuds personer ur målgruppen inte är individanpassat utan utgår från en schablonbild av en ”typisk” (manlig) behovande.

Vi tycker det är viktigt att man i frågor om hemlöshet, liksom vid alla andra frågor, efterfrågar och utgår från individens unika

förutsättningar och behov snarare än att, som för en del personer kanske verkar naturligt, ta en genväg och utgå från att alla ur en grupp är ungefär likadana med samma behov. Vi vill poängtera att vi naturligtvis inte tror att personalen i socialtjänsten tar sådana genvägar, vi hyser snarare stor respekt för kompetensen hos de personer som jobbar inom socialtjänsten och förvaltningen och uppskattar det viktiga jobb de gör.

Vi vill uppmärksamma det faktum att i kartläggningen framkommer att relativt få av de personer som befinner sig i hemlöshet i Rinkeby-Kista har psykisk- och/eller drogproblematik (jämfört med situationen i de flesta andra stadsdelar: tabell 3a, sida 13). Deras hemlöshet grundar sig snarare mest i att de har en svag ekonomisk ställning, kanske för att de av någon anledning befinner sig utanför arbetsmarknaden. För dessa personer, liksom naturligtvis även för alla andra, är det viktigt att på bästa sätt underlätta, stötta och uppmuntra deras inträde till arbetsplatser som de känner att de passar på, kanske efter utbildning i någon form (se också punkt två ovan).

Det fjärde vi vill lyfta fram från kartläggningen är vikten av att kunna se både såväl ”här och nu” som övergripande vad gäller både staden som helhet och över en längre tidsperiod.

På lokal nivå, i Rinkeby-Kista finns det enligt kartläggningen 327 personer som befann sig i hemlöshet år 2014, tyvärr en ökning med 165 personer och en dryg fördubbling jämfört med år 2012. Å andra sidan visar också kartläggningen (tabell 1a, sida 8) att jämfört med år 2004 finns det nu något *färre* hemlösa i området: under hela tidsperioden som redovisas i kartläggningen (2004-2014) minskade hemlösheten i området gradvis från 340 personer år 2004 ner till 162 personer år 2012! Hemlösheten mer än halverades alltså under perioden för att sedan tyvärr, vid kartläggningstillfället i slutet av september förra hösten, åter vara uppe på de höga nivåerna som fanns 2004.

För staden som helhet har antalet personer som står utan bostad glädjande nog minskat med drygt 700 personer, ca 20 %, under den tidsperiod som redovisas i kartläggningen; en del siffror på lokal nivå har gått både upp och ner under perioden men för staden som helhet har inget år under perioden inneburit en ökning utan alla kartläggningstillfällen har inneburit en minskning av antalet personer utan boende med ca 100-150 personer (tabell 1a, sida 8). Det finns säkert flera orsaker till denna minskning: exempelvis varierande konjunkturer i omvärlden och Sverige, slump eller annat. Eventuellt kan också politiska beslut spelat in; det blir intressant att följa utvecklingen framöver när nu staden har en annan politisk majoritet

än under största delen av den period som kartläggningen redovisar en del positiva resultat från.